

YENİ NESİL DİZİLER VE “ÇALIŞAN KADIN” KİMLİĞİ

Son yıllarda, çocukluğumuzdaki sevimli “Tatlı Cadı” dizisine benzeyen sihir içerikli dizilerin televizyon kanallarında oldukça yaygın bir şekilde, farklı versiyonlarda olan bölümlerini izliyoruz. Çocukluğumdan büyük bir keyifle izlediğimi hatırladığım Tatlı Cadı’nın benzeri dizilerle televizyon ekranında ilk karşılaştığımda nostaljik bir keyif yaşamıştım ve çocuklarımla birlikte izlemekte hiçbir sakınca görmemiştim. Gerçekten de son derece keyifli sahnelerin yer aldığı ve bir süreliğine de olsa gerçek dünyadan insanı çekip çıkartan bu dizilerin güzel vakit geçirttiğini düşünmüştüm.

Birkaç bölümden sonra bu dizilerdeki mutlak iyiler ve mutlak kötüler beni rahatsız etmeye başladı. Kızlarımın bu dizileri bu kadar yoğun izlemesinin ne kadar doğru olup olmadığını sorgulamaya başladım. Daha sonra bu tür dizilerdeki kadın ve erkek kimlikleri de beni rahatsız etmeye başladı. Hele hele BEZ BEBEK dizisinde yer alan bir sahne beni çileden çıkardı. Bu sahneyi, diziyi hiç seyretmemiş olanları da hesaba katarak mümkün olduğunca net aktarmaya çalışayım: iki ortaklı bir inşaat firmasında, ortaklardan birinin eşi diğerinin de uzatmalı nişanlısı birlikte çalışıyorlar. Bu iki kadın genel olarak ortalığı karıştıran, çoğu zaman birbirlerini dahi çekemeyen, biraz aptal bir tavır içinde sergilendiler dizi boyunca. İki kadın kendi başlarına iş yapmaya kalkışıyorlar. Erkeklerin karşı çıkmasına rağmen bir yere iş görüşmesine gidiyorlar. Ve daha sonra onları, ikisinin de iki gözü iki çeşme ağlayarak sevgililerinden özür diledikleri bir sahnede görmekteyiz. Çünkü gittikleri iş görüşmesinde hem aşağılanmışlar, hem tacize uğramışlar, hem de hiçbir şey becerememişler. Neyse erkekler kadınların bu masum hatasını hoş görüyorlar ve nasihat verip bir daha kendi başlarına bir işe kalkışmamalarını söylüyorlar. Kadınlar da yaşadıkları bu olumsuz deneyimin acısını sevdikleri güçlü adamın omzunda atmaya çalışıyor ve söz veriyorlar: “bir daha sizin sözünüzün dışına çıkmayacağız.”

Bir anda nutkum tutuldu. Acaba o sahneyi izleyen kaç tane kız çocuğu var diye düşündüm, ardından da acaba kaç erkek çocuk bu sahneyi izlemiştir diye de düşünmeden edemedim. 21.yüzyılda son derece modern görünümlü bir dizide, “çalışan kadın” kimliğiyle ilgili bu sahneden alınabilecek mesajlar son derece net değil mi? Belki minicik bir sahne ama bununla kalmıyor ki... binlerce dizi ve reklam filmi dönüyor her bir televizyon kanalında. Bu sahnelerin benzerleri kim bilir kaç ayrı dizide yer alıyor. Zaten nispeten olumlu mesajlar verilen ya da doğru rol modeller sergilenen diziler ya bitiyor ya da inanılmaz eleştiriler alıyor. (Tıpkı annem dizisinin son bölümlerinde genç bir kızın hamileliğinin aile içinde sevgi-saygı ortamının kaybedilmeden çözümlenmesinden dolayı diziyeye gelen eleştiriler gibi. Neyse ki bu konudaki

yetkili kişiler bu eleştirilere rağmen dizinin senaryosunda geri adım atmadılar.)

Yaptığım kariyer koçluğu çalışmalarında sık sık üniversite öğrencisi ya da mezunu genç kadınlar ve erkeklerle bir araya geliyorum. Ve genç kadınlarda açıkça ve üzümlere gözlemlendiğim özgüvensizlik ve yetersizlik duygusu... Genç erkeklerle baktığımda onlarda da elbette belirsiz olan gelecekle ve kariyerleriyle ilgili korku ve kaygılar mevcut. Fakat diğer taraftaki özgüven eksikliği duygusu açıkça hissedilir boyutlarda değil.

Kızlarımın diziyi izlerken yüzüne bakıyorum, şu anda bir şey anlamak mümkün değil tabii, sonra da bugünün genç kadınlarının özgüvensizlik duygusunu düşünüyorum. Acaba nasıl gelişiyor ve büyüyor bu duygu? Çalışan kadın kimliğiyle ilgili verilen toplumsal mesajların payı yüzde kaç olabilir dersiniz?

Bu konuda bilimsel bir çalışma yapmak herhalde çok mümkün değil ama bu çalışmalar olmadan da bazı gerçekler ortada... her ne kadar kadınlar eskiye oranla daha fazla iş hayatında yer alıyor da olsalar çalışan kadın imajı henüz istenilen aşamaya gelememi. Kadın olarak kariyer yapmak bizim için hayatımızın herhangi bir aşamasında ikinci plana atılacak bir unsur olmaya devam ediyor. Örneğin evlendiğimizde, örneğin eşimizin maddi durumu çok iyiye, örneğin çocuk doğurduğumuzda, örneğin bir yakınımızın hastalığında... Bu örnekleri kız çocuklar kendi yaşamlarında, yakınlarında görmeseler bile bir şekilde böyle bir olasılığın kendileri için var olduğunu bilinçlerinin bir yerinde bilerek büyüyorlar. Erkek arkadaşlarımızla eşit paylaştığımız okul sıraları, iş masalarında eşit paylaşımına ne kadar dönüşürse geleceğin iş dünyasına atılmaya hazırlanan genç kadınları da o kadar daha fazla özgüvenli olacaklar...

Altan Özen